

Sygn. akt VU 790/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Mastalerz

Protokolant st. sekr. sądowy Ilona Królikiewicz

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku **E. F.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..**

o podjęcie wypłaty emerytury

na skutek odwołania E. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

z dnia 13 marca 2013r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 790/13

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 13 marca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. odmówił uchylecia decyzji z dnia 28 września 2011 r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza wnioskodawczyni E. F. prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011r. do dnia 21 listopada 2012r.

W dniu 14 maja 2013 r. E. F. wniosła odwołanie od tej decyzji, w którym wniosła o uchylenie ww. decyzji. Wskazała również, iż późne złożenie odwołania wynika z faktu, iż korespondencję z ZUS otrzymała od lokatorów z sąsiedniej klatki długo po upływie terminu.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. wniósł o jego odrzucenie z uwagi na znaczny upływ terminu, a na wypadek jego merytorycznego rozpoznania o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

E. F., urodzona w dniu (...), złożyła w dniu 20 listopada 2008r. wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawczyni była wówczas zatrudniona w Uniwersytecie (...) w P..

Decyzją z dnia 8 grudnia 2008r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. przyznał E. F. prawo do emerytury od dnia 1 listopada 2008r. Jednocześnie organ rentowy zawiesił wnioskodawczyni wypłatę emerytury z powodu kontynuowania zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

(dowód: wniosek emerytalny – 1-4 akt emerytalnych, decyzja – k. 27-28 akt emerytalnych, zaświadczenie – k. 9-10 akt emerytalnych)

W dniu 30 marca 2009r. E. F. wniosła o wznowienie wypłaty oraz o przeliczenie emerytury.

(dowód: wniosek – k. 33 akt emerytalnych)

W uwzględnieniu tego wniosku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. decyzją z dnia 14 kwietnia 2009r. zmienił staż pracy i podstawę wymiaru emerytury oraz podjął wypłatę emerytury wnioskodawczyni od dnia 1 marca 2009r.

(dowód: decyzja z dnia 14.04.2009r. – k. 51-52 akt emerytalnych)

Decyzją z dnia 28 września 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. zawiesił wnioskodawczyni E. F. prawo do emerytury od dnia 1 października 2011 roku z powodu kontynuowania zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

(dowód: decyzja - k. 101 akt emerytalnych)

W dniu 12 grudnia 2012 roku E. F. wniosła o podjęcie wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 roku wraz z odsetkami.

(dowód: wniosek k. 119 i 121 akt emerytalnych)

Decyzją z dnia 27 grudnia 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. przeliczył wnioskodawczyni E. F. emeryturę i podjął jej wypłatę od dnia 22 listopada 2012 roku.

(dowód: decyzja z dnia 27.12.2012 r. k. 125 i 127 akt emerytalnych)

Decyzją z dnia 13 marca 2013r. (zaskarżoną) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. odmówił uchylecia decyzji z dnia 28 września 2011 roku w części w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011 roku do dnia 21 listopada 2012 roku.

(dowód: decyzja z dnia 13.03.2013r. – k. 151 akt emerytalnych)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W pierwszej kolejności należy odnieść się do wniosku organu rentowego o odrzucenie odwołania E. F. z uwagi na jego złożenie mimo znacznego upływu terminu.

W ocenie Sądu Okręgowego, wniosek organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie. Stosownie bowiem do treści art. 477⁹ § 3 k.p.c. sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba, że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. Z przepisu tego wynika, że sąd nie odrzuci odwołania od decyzji organu rentowego tylko wówczas, gdy bezspornie stwierdzi, że przekroczenie ustawowego terminu nie jest nadmierne i że nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. W pozostałych wypadkach jest obowiązany odrzucić odwołanie. Odrzucając odwołanie na podstawie powyższego przepisu Sąd uzasadnia, że nie wystąpiły wskazane w nim obie przesłanki potraktowania spóźnionego odwołania tak, jakby zostało wniesione w terminie. W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie, wniesienie odwołania w terminie dwóch miesięcy od wydania decyzji, nie stanowi nadmiernego przekroczenia terminu. Ponadto, jak wynika z oświadczenia wnioskodawczyni złożonego na rozprawie w dniu 3 października 2013 roku, decyzję otrzymała ona na dzień przed wniesieniem odwołania, bowiem została pozostawiona przez listonosza pod innym adresem.

Przechodząc natomiast do analizy oceny odwołania wnioskodawczynie, to wskazać należy, iż jest ono nieuzasadnione.

Wnioskodawczynie nabyła prawo do emerytury - decyzją z dnia 8 grudnia 2008r. – poczynając **od dnia 1 listopada 2008r.** (tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek o emeryturę).

W okresie od dnia 1 lipca 2000r. do dnia 7 stycznia 2009r. (a zatem w dacie nabycia prawa do emerytury przez wnioskodawczynię) treścią ryzyka emerytalnego oprócz osiągnięcia wieku emerytalnego było zaprzestanie pracy.

Przepis art. 103 ustęp 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009r. nr 153, poz. 1227 ze zm) stanowił bowiem, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Wypłata emerytury była zatem uzależniona od uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą.

Z dniem 8 stycznia 2009r. przepis art. 103 ustęp 2a został uchylony, a prawo do emerytury zależało li tylko od osiągnięcia wieku emerytalnego. I taki stan prawny obowiązywał aż do wejścia w życie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, czyli do dnia 31 grudnia 2010 roku.

Od 1 stycznia 2011 roku do powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach został dodany – przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726) – art. 103a, który stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Zgodnie z art. 28 powołanej wyżej ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, tj. przed 1 stycznia 2011 roku przepis art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS stosuje się poczynając od 1 października 2011 roku.

To właśnie te przepisy były podstawą prawną wstrzymania przez organ rentowy wypłaty emerytury wnioskodawczynie z dniem 1 października 2011r., wobec kontynuowania przez nią stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą bez jego uprzedniego rozwiązania.

W wyroku z dnia 13 listopada 2012 roku w sprawie K 2/12 (Dz. U. 2012/1285) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 roku, w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Z dniem 22 listopada 2012 roku, tj. z dniem publikacji tego wyroku w Dzienniku Ustaw, art. 103a w związku z art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, został wobec osób, które nabyły prawo do emerytury w reżimie prawnym niewymagającym rozwiązania stosunku pracy uznany za niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji RP.

Wyrok ten nie zmienia sytuacji wnioskodawczynie, gdyż prawo do emerytury nabyła ona **z dniem 1 listopada 2008r.**, a zatem w stanie prawnym, w którym obowiązywał przepis art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, będący w swej treści odpowiednikiem aktualnie obowiązującego art. 103a ustawy emerytalnej. Przepis ten stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego

wykonywał ją bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Tymczasem wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie K 2/12 dotyczy osób, które nabyły prawo do emerytury w okresie, w którym wypłata emerytury nie była uzależniona od zaprzestania zatrudnienia czyli w okresie **od dnia 8 stycznia 2009r. do dnia 31 grudnia 2010r.**

Z powyższego wynika, że w reżimie prawnym, w którym E. F. nabyła prawo do świadczenia emerytalnego, nie było możliwości pobierania tegoż świadczenia bez rozwiązania stosunku pracy z ostatnim pracodawcą, dlatego też emerytura skarżącej została zawieszona.

W przedmiocie zaś zgodności z Konstytucją przepisu art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, obowiązującego od dnia 1 lipca 2000 roku do 7 stycznia 2009 roku, na podstawie którego zawieszono wnioskodawczyni prawo do emerytury wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 7 lutego 2006 roku SK 45/04 (OTK – A 2006, nr 2, poz. 15). Trybunał Konstytucyjny uznał, że przepis ten jest zgodny z Konstytucją, nie narusza zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, zasady niedziałania prawa wstecz, zasady ochrony praw nabytych, czy obowiązku wprowadzania zmian do systemu prawnego z zachowaniem odpowiedniego *vacatio legis*. Trybunał uznał tym samym, że ustawodawca ma prawo uzależnić podjęcie wypłaty emerytury od uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, a rozwiązanie to, wbrew twierdzeniom skarżącej, nie narusza zasady równości. W uzasadnieniu wskazał, że do ustawodawcy należy precyzyjne określenie kryteriów nabycia i korzystania z prawa do emerytury. Ma on przy tym szeroki zakres swobody pod warunkiem poszanowania istoty konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego. Wobec przedstawionej istoty konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego, Konstytucja nie zawiera nakazu zagwarantowania świadczeń emerytalnych osobom kontynuującym działalność zawodową. W tym kontekście rozwiązanie stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą stanowi cechę istotną, uzasadniającą efektywne korzystanie z prawa do świadczeń emerytalnych. Osoby, które postanowiły nie rozwiązywać stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, nie mają wspólnej cechy istotnej z punktu widzenia realizacji prawa do emerytury.

Konkludując, skarżąca nie może powoływać się na zasadę ochrony praw nabytych, gdyż nabyła prawo do emerytury w reżimie prawnym ukształtowanym przez treść art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, uniemożliwiającym pobieranie świadczenia emerytalnego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, którego konstytucyjność była przez Trybunał badana.

Skoro wnioskodawczyni nabyła prawo do emerytury w okresie, w którym wypłata świadczenia była uzależniona od zaprzestania zatrudnienia, to warunkiem niezbędnym do podjęcia wypłaty emerytury było rozwiązanie przez nią stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, także w okresie od października 2011 do 21 listopada 2012r.

Sytuacji prawnej wnioskodawczyni nie zmienia także fakt podjęcia przez organ rentowy wypłaty jej emerytury z dniem 1 marca 2009r., z uwagi na uchylenie art. 103 ustęp 2a ustawy (decyzja z dnia 14 kwietnia 2009r.). Podjęcie wypłaty emerytury nie oznacza, że z tym dniem wnioskodawczyni ponownie nabyła prawo do emerytury na nowych zasadach. Prawo do emerytury nabywa się tylko raz z chwilą ziszczenia się ryzyka emerytalnego, co w przypadku E. F. nastąpiło z dniem 1 listopada 2008r.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy- Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.